

УДК 821.161.2'06-31.09

DOI <https://doi.org/10.31652/3041-1084-2025-6-06>

**Екзистенційна самотність як рушійна сила жіночого персонажа
в романі «Імітація» Євгенії Кононенко**

**Existential Loneliness as a Driving Force of the Female Character
in Yevheniia Kononenko's Novel *Imitation***

Солодюк Наталія Володимирівна,
*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри української літератури
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського
<https://orcid.org/0000-0002-1757-6319>
solodiuk.n@vspu.edu.ua*

Анотація. Стаття присвячена осмисленню ролі екзистенційної самотності як рушійної сили формування жіночих образів у романі «Імітація» Євгенії Кононенко. Мета статті – проаналізувати екзистенційний вимір роману Євгенії Кононенко «Імітація» в контексті проблеми імітації як філософського та психологічного феномена, простежити, як через систему жіночих образів розкривається тема самотності, відчуження і втрати автентичності сучасної особистості. У процесі наукового дослідження використовувалися загальнонаукові методи пізнання: аналіз, синтез, інтерпретація, порівняння, узагальнення, а також елементи герменевтичного й феноменологічного підходів. Результати дослідження висвітлюють у романі Є. Кононенко екзистенційну самотність, яка постає не як наслідок фізичної ізоляції, а як результат внутрішньої відчуженості в умовах світу, де панує імітація моральних і духовних орієнтирів. Зображене суспільство функціонує за законами симуляції, де щирість, істинність почуттів та справжність людських зв'язків втрачають сенс. Домінує культ успіху, а моральна істина підмінена поверхневою активністю й соціальними масками. У такому контексті самотність стає формою буття, відповідно, характеризується глибокою духовною кризою та дезорієнтацією

особистості. Окрему увагу приділено жіночим персонажам як уособленням різних аспектів екзистенційної самотності. Мар'яна Хрипович репрезентує тип інтелектуальної жінки, яка, попри професійні здобутки й соціальну активність, виявляється духовно спустошеною. Її благодійна діяльність набуває рис фальшивої гуманності, позбавленої щирого етичного змісту. Нездатність до глибокого почуття, страх перед внутрішньою порожнечою та прагнення до контролю свідчать про втрату автентичного «я». Її смерть інтерпретується, як символічне завершення процесу розпаду особистості, що намагається жити за моделями імітації. Лариса Лавриненко, у свою чергу, втілює емоційно-чуттєвий тип самотності. Її спроби здобути любов і самоствердження через зовнішні зв'язки закінчуються глибшим зануренням у стан відчуження. Вона не здатна до справжньої близькості, що зумовлює її екзистенційну кризу. Отже, у романі «Імітація» екзистенційна самотність розкривається, як універсальний досвід сучасної жінки, яка, прагнучи самореалізації, втрачає духовну ідентичність у світі симулякрів. Практичне значення та її гендерних вимірів дослідження полягає в поглибленні розуміння екзистенційної проблематики в сучасній українській прозі

Ключові слова: екзистенційна самотність, імітація, автентичність, жіночі образи, духовна криза.

Abstract. The article is devoted to interpreting the role of existential loneliness as a driving force in the formation of female characters in Yevheniia Kononenko's novel *Imitation*. The aim of the study is to analyse the novel's existential dimension in the context of imitation as a philosophical and psychological phenomenon, and to trace how the theme of loneliness, alienation, and the loss of authenticity in the modern individual is revealed through a system of female characters. The study employs general scientific research methods, including analysis, synthesis, interpretation, comparison, and generalization, as well as elements of hermeneutic and phenomenological approaches.

The results demonstrate that in Kononenko's novel existential loneliness emerges not as a consequence of physical isolation but as the result of inner alienation in a world dominated by the imitation of moral and spiritual values. The depicted society functions according to the laws of simulation, where sincerity, the authenticity of feelings, and genuine human connections lose their meaning. The cult of success prevails, while moral truth is replaced by superficial activity and social masks. In this context, loneliness becomes a mode of being and is therefore characterized by a profound spiritual crisis and personal disorientation.

Special attention is paid to female characters as embodiments of various aspects of existential loneliness. Mariana Khrypovych represents the type of an intellectual woman who, despite her professional achievements and social activity, finds herself spiritually depleted. Her charitable work acquires features of false humanism devoid of genuine ethical content. Her inability to experience deep feeling, fear of inner emptiness, and striving for control testify to the loss of an authentic self. Her death is interpreted as the symbolic culmination of the process of personal disintegration experienced by an individual attempting to live according to models of imitation. Larysa Lavrynenko, in turn, embodies an emotional and sensual type of loneliness. Her attempts to gain love and self-affirmation through external relationships result in an even deeper immersion in alienation. Her inability to achieve genuine intimacy leads to an existential crisis.

Thus, in the novel *Imitation*, existential loneliness is revealed as a universal experience of the modern woman who, while striving for self-realization, loses her spiritual identity in a world of simulacra. The practical significance of the study lies in deepening the understanding of existential issues and their gender dimensions in contemporary Ukrainian prose.

Keywords: existential loneliness, imitation, authenticity, female characters, spiritual crisis.

Постановка проблеми. Роман Євгенії Кононенко «Імітація» є складним багатоплановим текстом, у якому поєднуються риси детективу, психологічного роману, соціальної драми й філософської притчі. У різних наукових і критичних інтерпретаціях твор постає, як художнє осмислення кризи сучасної особистості, що втрачає автентичність у світі симулякрів. Як зазначається в рецензії журналу «Критика», Є. Кононенко «створює інтелектуальний детектив, у якому злочин і розслідування – лише тло для роздумів про моральну деградацію суспільства та фальшивість людських стосунків» [6].

У дослідженні А. Новикова (2025) наголошується, що поняття імітації в романі набуває філософського змісту, відображаючи «онтологічну кризу сучасної людини, позбавленої справжніх почуттів і сенсів» [7, с. 103]. У цій площині герої Є. Кононенко – не просто соціальні типи, а символи втрати духовності, для яких існування підмінюється відтворенням зовнішніх форм. Подібний мотив простежує й публікація «Музейного простору», де зазначається, що у своїх романах Є. Кононенко «створює феміністичний триптих сучасної жінки, роздвоєної між прагненням самореалізації та духовною самотністю» [8]. І. Хижняк доповнює цей підхід, вказуючи, що авторка «поєднує літературу з елементами образотворчого мистецтва, використовуючи кольорову символіку, як засіб розкриття внутрішнього світу героїні» [9, с. 148]. Л. Шара у своїй рецензії підкреслює, що «Імітація» – це «роман про кохання великої надії, що перетворюється на історію духовного краху» [10].

Отже, означені дослідження й критичні огляди засвідчують, що Є. Кононенко у романі «Імітація» порушує ключові проблеми сучасного буття – втрату автентичності, моральну девальвацію, екзистенційну самотність жінки в суспільстві ілюзій і підмін.

Аналіз останніх наукових досліджень і публікацій. Питання екзистенційної самотності як рушійної сили жіночого персонажа в романі Євгенії Кононенко «Імітація» отримало достатнє висвітлення у вітчизняній літературі, що зумовлено зростаючим інтересом до гендерної проблематики, жіночого досвіду та екзистенційної філософії в сучасному українському

літературознавстві. Авторка О. Брайко [1] зосереджує увагу на глибоких екзистенційних конфліктах, розкриваючи вплив жанрової форми детективу на осмислення внутрішньої самотності героїні. У. В. Гамоліна [2] у своїй кваліфікаційній роботі наголошує на жанровій багатшаровості твору, підкреслюючи екзистенційні стани відчуження та пошуку автентичності. У низці праць у співавторстві з О. Є. Соловєєм [3; 4], У. В. Гамоліна аналізує «жанровий мікст» як художню стратегію, що увиразнює жіночу самотність, трансформуючи її в рушійну силу самоусвідомлення. Окрім того, І. А. Хижняк [9] розглядає роман у контексті синтезу мистецтв, де самотність подається як складова художнього мислення героїні. А. О. Новиков [7] інтерпретує концепт «імітації», як філософське підґрунтя твору, де самотність виступає реакцією на фальш реальності. Цікавою є й рецензія Я. Дубинянської [5], яка розглядає роман крізь призму метафори, підкреслюючи екзистенційний вимір емоційної ізоляції. У публікації «Критика» [6] відзначається художня переконливість образу жінки, що переживає глибоку екзистенційну кризу. У статті «Феміністичний триптих...» [8] простежується взаємозв'язок самотності та жіночої суб'єктності у ширшому соціокультурному контексті.

Попри наявність значної літературознавчої інтерпретації, присвяченої роману Євгенії Кононенко «Імітація», відчувається нестача систематизованого аналізу теми екзистенційної самотності жіночого персонажа. Тому шляхом застосування різних методів наукового пізнання здійснено ґрунтовне узагальнення, структурування й подальше осмислення проблематики в контексті заявленої теми.

Постановка завдання. *Мета статті* – проаналізувати екзистенційний вимір роману Євгенії Кононенко «Імітація» в контексті проблеми імітації як філософського та психологічного феномена, простежити, розкриття як через системи жіночих образів у аспекті самотності, відчуження й втрати автентичності сучасної особистості.

Завдання дослідження: окреслити загальну ідейно-тематичну концепцію роману; розкрити екзистенційний образ Мар'яни Хрипович; проаналізувати психологічний та фемінний аспект образу Лариси Лавриненко.

Виклад основного матеріалу. Роман Євгенії Кононенко «Імітація» – це інтелектуальний жіночий детектив із виразною екзистенційною проблематикою, у якому засобами жанру авторка досліджує духовну кризу сучасної людини, зокрема жінки, що опинилася на межі між справжнім і симульованим буттям [1].

У світогляді Євгенії Кононенко, зафіксованому в інтерв'ю з Яриною Дубинянською («Дзеркало тижня», 2002), екзистенційна самотність постає, як центральна духовна категорія, невіддільна від творчості й сучасного буття. Письменниця розглядає її не лише як ізоляцію, а й як «благо», умову внутрішнього дозрівання: «Я мріяла про самоту як про якесь благо: адже творчість починається від самоти». Проте у світі, де «треба розібратися, що є імітованим, а що – достеменним», самотність набуває іншого змісту – вона стає наслідком життя серед імітацій, у культурі, що втратила справжність і моральну глибину. У цьому контексті героїні Є. Кононенко – жінки «на роздоріжжі», які не лише прагнуть незалежності, але й перебувають у власній духовній порожнечі. Як зазначає авторка, її героїня «хоче бути незалежною, стверджуватись у цьому житті, це в неї не завжди виходить, іноді виглядає комічно... Це якесь роздоріжжя сучасної жінки». Таким чином, екзистенційна самотність у розумінні Є. Кононенко – це стан людини, що шукає автентичності в суспільстві симулякрів; вона водночас трагічна і творча, адже саме в ній зароджується потреба в істині й внутрішньому сенсі [5].

У центрі сюжету – смерть Мар'яни Хрипович, представниці київської інтелектуальної та мистецької еліти, співробітниці міжнародного фонду підтримки обдарованих дітей. Її загибель під колесами товарного потяга на сході України спершу здається випадковістю, однак згодом розслідування, проведене її друзями – Ларисою Лавриненко, Олександром Чеканчуком і Олександром Риженком, – відкриває складну мережу людських пристрастей, заздрості, любові, духовного спустошення та побутової жорстокості [1].

Усі жіночі персонажі роману об'єднані мотивом втрати автентичності. Є. Кононенко через них досліджує екзистенційні питання людського буття – самотність, відчуження, втрату любові, спотворення моральних орієнтирів. Мар'яна, Лариса, Любонька та інші жінки існують у світі, де істинне почуття підмінене соціальною роллю, а духовне – матеріальним. Їхні долі відображають екзистенційний крах пострадянської доби, коли жінка, шукаючи сенсу, стає заручницею симуляції, втрачаючи справжнє «я» [2]. Розглянемо екзистенційні виміри кожної з героїнь роману в табл.1.

Таблиця 1 – Екзистенційний вимір героїнь твору Євгенії Кононенко «Імітація»

Героїня	Характеристика / сюжетна функція	Екзистенційний вимір (основні питання буття, духовна криза)
Мар'яна Хрипович	Представниця київської еліти, інтелектуалка, що поєднує витонченість, холодний розум і соціальну успішність. Її смерть стає центральною подією роману, навколо якої вибудовується детективна інтрига. Вона мала декілька чоловіків, однак усі її стосунки – радше імітації почуттів, ніж справжня любов.	Втілення «жінки постмодерного світу», що втратила автентичність. Мар'яна усвідомлює, що «усьому є ціна – гроші», і тому її життя є послідовністю імітацій. Її екзистенційна драма – у втраті справжнього сенсу, самотності серед штучних зв'язків, неможливості бути собою. Смерть героїні є символічним фіналом духовного відчуження.
Лариса Лавриненко	Подруга Мар'яни, жінка з сильним характером, але внутрішньо невдоволена життям. Колись кохала Сашка Чеканчука, але не змогла з ним бути. Відчуває заздрість до успішнішої Мар'яни, вбачає в ній суперницю.	Уособлює екзистенційний стан заздрості, озлоблення і внутрішньої спустошеності. Її прагнення контролювати світ і людей свідчить про страх перед хаосом буття. Для неї життя – боротьба за власну концепцію, у якій немає місця любові чи прийняттю. Через неї Кононенко показує духовну деградацію жінки, яка втратила віру в сенс і моральні орієнтири.
Любонька Козова	Хвора жінка, що перебуває під опікою фонду, символ соціальної нерівності. Має привілейовані умови життя, бо отримує допомогу.	Її образ контрастує з образом хворої сестри Юрка, уособлюючи соціальну несправедливість і духовну апатію сучасного суспільства. Вона живе у світі, де «добročинність» є формою симуляції гуманізму, що не несе реального співчуття.
Хвора сестра Юрка	Соціально незахищена, хвора дитина без належної підтримки. Її	Символ страждання і відсутності сенсу у світі, де людське життя не має цінності. Завдяки цьому

	доля трагічна і позбавлена уваги з боку суспільства.	образу авторка розкриває тему екзистенційного відчаю, беззахисності людини перед байдужістю системи.
Неприсутні, але значущі жіночі постаті (матері, провінційні жінки, «жіночі тіні» минулого)	Уособлення провінційної буденності, протиставленої столичному псевдоелітарному життю.	Репрезентують справжність, природність і зв'язок із корінням, які героїня втратила. Вони втілюють «іншу реальність», до якої прагне душа, але з якою розірвано зв'язок.

Примітка: систематизовано автором на основі джерела [2]

Головна героїня, Мар'яна Хрипович, уособлює жінку постмодерної доби, що поєднує зовнішній успіх із внутрішньою самотністю. Її життя – це послідовність соціальних і психологічних «імітацій»: імітації любові, дружби, професійного покликання, моральних принципів, що є проявом самотності. Вона створює навколо себе світ краси, інтелектуальних розмов й естетизованого способу життя, проте за цією оболонкою ховається екзистенційна порожнеча, що поступово веде її до загибелі. Власне, сама назва твору – «Імітація» – набуває символічного значення, позначаючи не лише жанрову гру з формою детективу, а й філософський підтекст: втрату автентичності людини у світі фальшивих цінностей [1].

Як підкреслюють У. Гамоліна та О. Соловей, письменниця «проявила себе і як психолог, подібно до патологоанатома, вона зсередини зазирає у душі головних героїв» [1, с. 92]. Саме цей «внутрішній погляд» дозволяє глибоко розкрити трагедію особистості Мар'яни, котра втратила справжній зв'язок із собою та світом. Екзистенційна самотність проявляється крізь призму таких ознак:

1. *Відчуження і руйнація духовного центру.* Мар'яна належить до київської інтелектуальної еліти, є успішною, вольовою, позбавленою сентиментів жінкою, яка «взяла власну долю до своїх рук». Однак цей зовнішній успіх є лише імітацією життєвої повноти. Її раціональність і холодність приховують глибоке почуття екзистенційної порожнечі. Письменниця свідомо підкреслює, що героїня не здатна на справжні почуття – «вона не буде труїтися чи стрибати під поїзд, але її – з різних причин – можуть отруїти чи штовхнути на колію інші, зокрема – прості люди» [3, с. 93].

У цій фразі проявляється головний парадокс Мар'яни: вона прагне контролю над життям, але врешті-решт стає жертвою обставин, які символізують безглуздість людського існування у світі втраченої духовності.

2. *Імітація любові як форма самотності.* Система її стосунків із чоловіками – Чеканчуком, Риженком, Бістром – позначена несправжністю, інтелектуальним розіграшем, імітацією кохання. Її життя сповнене раціональних розрахунків, що виключають автентичну близькість. Про це свідчить діалог, у якому Сашко Чеканчук після смерті Мар'яни говорить: «Але ж у неї були цільові гроші фонду! Готівка! Cash! ... Адже вона була не тільки твоя співробітниця, а й твоя леді-френд» [3, с. 93]. Цей фрагмент демонструє, що навіть любов сприймається в грошовому, утилітарному вимірі, а сама героїня постає радше як соціальний знак, ніж як жива людина. Така редукція почуттів до матеріальних еквівалентів уможлиблює головну тему роману – неможливість автентичного кохання в добу імітацій, коли людські взаємини стають ритуалом, позбавленим глибини.

3. *Самотність у просторі провінції та столиці.* Мар'яна опиняється між двома просторами – столицею і провінцією, які в романі виступають не лише географічними, а й екзистенційними символами. Столиця «вабить далекими вогнями і безжально нищить», тоді як провінція «задушливою атмосферою губить таланти» [3, с. 93]. Таким чином, героїня не має простору, де могла б віднайти себе – її буття приречене на самотність у двох вимірах: соціальному (між елітою і «простими людьми») та духовному (між істинним і фальшивим).

4. *Духовна деградація як наслідок імітації.* Мар'яна живе у світі, де все перетворено на симулякр: доброчинність – на PR, любов – на гру, мистецтво – на товар. У цьому сенсі її смерть під колесами потяга – метафора духовного краху, символ того, як «епоха імітацій» нищить людину, позбавлену істинного змісту. Як зазначають дослідники, у романі «все є імітацією – люди хочуть здаватися щирими, наука цікавою, а література виховною, у той момент, коли над людьми нависла залежність від штучного інтелекту, від культу грошей» [3, с. 94]. Саме

це й є середовищем духовної самотності Мар'яни, у якому немає місця автентичному буттю.

Екзистенційна самотність Мар'яни Хрипович – це самотність людини, що втратила здатність бути собою, жити в істині й відчувати любов. Вона є частиною світу, де панує імітація, і сама стає її жертвою. Євгенія Кононенко через образ Мар'яни показує трагедію сучасної людини, для якої соціальна успішність і зовнішня досконалість лише приховують глибоку внутрішню порожнечу.

У статті А. Новикова («Художнє осмислення концепту «імітація» в однойменному романі Євгенії Кононенко», 2025) поняття імітації розглядається, як філософська основа, завдяки якій письменниця осмислює духовний стан сучасної людини. Автор підкреслює, що у світі героїв Є. Кононенко імітація перетворюється на універсальний спосіб існування, де справжні почуття, мораль і творчість витіснені фальшивими копіями. У цьому контексті Мар'яна Хрипович постає, як уособлення людини, що живе серед симулякрів і, втративши зв'язок із реальністю, опиняється в глибокій екзистенційній самотності. А. Новиков наголошує, що трагедія героїні полягає не у фізичній загибелі, а в поступовому духовному самознищенні, спричиненому її життям «у режимі імітації». Її прагнення до гуманізму, підтримки талановитих дітей чи культурної діяльності є радше маскою, за якою приховується порожнеча й відчуття відчуження. Отже, екзистенційна самотність у романі постає, як наслідок втрати автентичності в суспільстві фальшивих смислів, де навіть мораль і любов стають симуляціями, а людина – жертвою власної відчуженості [6].

Серед жіночих персонажів особливе місце посідає Лариса Лавриненко, колишня подруга Мар'яни, що уособлює інший варіант жіночої долі – прагматизм, заздрість і психологічну нездатність до самопізнання. У романі Євгенії Кононенко «Імітація» образ Лариси Лавриненко є одним із найбільш психологічно опрацьованих. Саме завдяки цій героїні авторка розкриває феномен жіночої самотності, зумовлений не лише любовними розчаруваннями, а й втратою духовних орієнтирів у світі посттоталітарної доби. У. Гамоліна та

О. Соловей, зазначають, що Є. Кононенко «досить натуралістично описала життя людей, які у той час перебували на найнижчій сходинці соціальної драбини», але справжній контраст і напруга у романі народжуються з «боротьби еліти і провінційності», що водночас є «боротьбою добра і зла» [3, с. 92]. Саме Лариса, представниця освіченого й інтелектуального прошарку, втілює цю суперечність, адже вона – людина «елітарного» світу, але духовно розгублена, зруйнована внутрішньо. Її характеризують такі риси:

1. *Елітарність як маска самотності.* Лариса – жінка інтелектуального кола, що належить до київської мистецької спільноти, але за зовнішньою впевненістю ховає екзистенційну роздвоєність. Її матеріальний комфорт, естетизм і належність до культурної еліти – лише декорація, за якою криється глибоке почуття відчуження. У сцені, де герої потрапляють у бідний дім на Маршальській, Лариса «скинула своє кокетливе пальто під леопард і поклала його на бильця ліжка» [3, с. 92]. Ця деталь у Є. Кононенко має символічне навантаження: вона підкреслює розрив між її естетизованим світом і реальністю людських страждань. Лариса виявляється емоційно безсилою перед справжнім життям, що не піддається її концепціям краси й раціонального порядку.

2. *Любов як невідбута автентичність.* Любовна історія Лариси також постає, як імітація справжнього почуття. Її минуле кохання до Сашка Чеканчука не дало їй духовного очищення, а перетворилося на джерело озлоблення й заздрості. Авторка іронічно констатує: «Лариса не хотіла відновлення стосунків з Чеканчуком, з яким кохалася тільки з любові, і ніколи – для поглиблення жіночої сутності» [4, с. 93]. Таким чином, навіть найщиріші емоції героїні не мали онтологічного змісту – вони не розкривали її як жінку, а лише поглиблювали її розчарування у власній недосконалості. Зрештою, вона «опинилася в галантних обіймах аристократа Рижика» [4, с. 93], що довершує її остаточну капітуляцію перед суспільними умовностями та духовну втрату.

3. *Самотність як форма внутрішнього бунту.* Екзистенційна самотність Лариси виявляється у її нездатності прийняти інших і власну обмеженість. Вона не може пробачити Мар'яні, що та «так легко відновлює

шури-мури з сукою Мар'яною» [4, с. 93], – ця фраза оголює справжню природу її болю: не стільки ревності, скільки гірке усвідомлення власної духовної поразки. Лариса прагне порядку, контролю, раціонального пояснення почуттів – але саме це позбавляє її можливості любити. Її світ – це світ концепцій, а не серця; тому вона приречена на самотність серед «своїх», людей, які також імітують життя, мистецтво, любов.

4. *Лариса як символ духовної деградації еліти.* У. Гамоліна та О. Соловей підкреслюють: Є. Кононенко «переконає в численних індивідуальних долях і провінція, і столиця відіграють фатальну роль», адже «столиця багато обіцяє, вабить далекими вогнями і безжально нищить» [4, с. 92–93]. У цьому контексті Лариса втілює трагедію жінки-елітарки, зруйнованої власною амбіцією і прагненням бути «правильною». Її духовна порожнеча – це результат надмірного інтелектуалізму, відчуженого від людяності. У світі, де все стало імітацією, Лариса – жертва цивілізованої самотності, у якій відсутні автентичні почуття й моральні засади.

Лариса Лавриненко у романі «Імітація» – це екзистенційно самотня особистість, яка намагається побудувати своє життя за раціональними схемами, але програє перед хаосом емоцій і людської природи. Її шлях – це шлях втрати справжнього жіночого начала, що унеможлиблює любов і довіру. Є. Кононенко завдяки цьому образу розкриває глибинний психологізм «елітарної» жінки, котра, прагнучи самоствердження, втрачає себе.

Отже, можна стверджувати, що детективна фабула – лише зовнішня структура, за якою приховано глибокий філософський підтекст екзистенційної самотності жінок. Розслідування смерті Мар'яни перетворюється на процес пізнання істини не лише щодо подій, а й у ставленні до самих себе. У ході цього пошуку виявляється, що причиною смерті героїні стало неумисне вбивство хлопчиком Юрком – акт, спричинений афектом, образою та духовним безладом [1]. Така розв'язка підкреслює головну ідею твору: у світі, де панує симуляція, трагедії народжуються з відсутності моральних орієнтирів і втрати зв'язку між людиною та її власною духовною сутністю [1].

Висновки. У романі Євгенії Кононенко «Імітація» екзистенційна самотність постає, як домінантна ознака буття сучасної людини, зануреної у світ імітацій, де автентичність почуттів і моральна істинність підмінені соціальними ролями. Письменниця зображує суспільство, у якому панує симуляція духовності, культ успіху та фальшиві взаємини. Герої живуть у просторі, де «все вже було», а справжність здається лише варіацією відомого. Цей стан втрати сенсу, розщеплення між зовнішньою активністю та внутрішньою порожнечою формує загальну атмосферу відчуження з ознаками духовної кризи. Самотність у творі не є наслідком ізоляції, а радше результатом нездатності до автентичного існування у світі симулякрів.

Мар'яна Хрипович втілює трагічний тип інтелектуальної жінки, яка прагне контролювати реальність завдяки розуму й професійним досягненням, але втрачає духовну гармонію. Її діяльність у благодійному фонді, спрямована на підтримку талановитих дітей, набуває риси імітації гуманізму, де щирість підмінена механізмом користі та зиску. Вона прагне наблизитися до ідеалу «сильної сучасної жінки», однак її внутрішній світ позначений роздвоєністю, моральною втомою та страхом перед власною порожнечою. Її смерть символічно завершує процес саморуйнування, у якому імітація життя перетворюється на його повну втрату. Екзистенційна самотність Мар'яни полягає в неможливості знайти справжнє почуття й духовну опору серед фальшивих людей і фальшивих сенсів.

Лариса Лавриненко, відповідно, є дзеркальним відображенням головної героїні, проте її самотність має іншу природу – емоційно-чуттєву. Вона прагне любові, але потрапляє в пастку поверхневих зв'язків і невдалих стосунків, де почуття редукується до соціальної гри. У Ларисі виявляється прагнення до самоствердження завдяки чоловічій увазі, що підсилює її духовну залежність і відчуження. Її внутрішня драма полягає в тому, що, намагаючись подолати самотність, вона лише глибше занурюється в неї, адже не здатна до справжньої щирості. Таким чином, обидві героїні Є. Кононенко формують екзистенційний

парадокс сучасної жінки – прагнення до самореалізації, яке веде не до свободи, а до самотності як неминучої плати за втрату духовної автентичності.

Список використаних джерел:

1. Брайко О. Екзистенційні проблеми крізь призму детективного жанру (романи Євгенії Кононенко). *Національна академія наук України*. 2021. № 1. С. 78–85. URL: <https://nasplib.isoftware.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/ac0d5717-40f4-43e8-a25e-79b8f656c94d/content> (дата звернення: 10.11.2025).
2. Гамоліна У. В. Жанрово-стильова своєрідність романів Євгенії Кононенко «Імітація» і «Зрада»: магістерська кваліфікаційна робота. ДонНУ імені Василя Стуса. 2021. URL: <https://jarch.donnu.edu.ua/article/view/9572> (дата звернення: 10.11.2025).
3. Гамоліна У. В., Соловей О. Є. Жанровий мікст і актуальність проблематики в романі Євгенії Кононенко «Імітація». *Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса*. 2019. Вип. 11. С. 91–94. URL: <https://jvestnik-sss.donnu.edu.ua/article/view/7622/7624> (дата звернення: 10.11.2025).
4. Дубинянська Я. Євгенія Кононенко. Імітація чи метафора? *Дзеркало тижня* (ZN.UA). 2002. URL: https://zn.ua/ukr/SOCIUM/evgeniya_kononenko_imitatsiya_chi_metafora.html (дата звернення: 10.11.2025).
5. Імітація – рецензія. *Критика*. URL: <https://krytyka.com/ua/reviews/imitatsiya> (дата звернення: 10.11.2025).
6. Новиков А. О. Художнє осмислення концепту «імітація» в однойменному романі Євгенії Кононенко. *Філологічні науки: теорія та практика*. 2025. Т. 4. № 2. С. 102–110. URL: https://philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2025/4_2025/part_2/17.pdf (дата звернення: 10.11.2025).
7. Феміністичний триптих Євгенії Кононенко в контексті загальноукраїнської проблематики. *Музейний простір. Експеримент*. 2018.

URL : <https://md-eksperiment.org/post/20170727-feministichnij-triptih-yevgeniyi-kononenko-v-konteksti-zagalnoukrayinskoyi-problematiki> (дата звернення: 10.11.2025).

8. Хижняк І. А. Творчість Євгенії Кононенко крізь призму синтезу мистецтв (на матеріалі роману «Імітація»). *Вісник ПНПУ імені К. Д. Ушинського*. 2012. Спецвип. С. 145–151. URL : <https://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/8930/1/tvorch.pdf> (дата звернення: 10.11.2025).

9. Шара Л. «Імітація» Євгенії Кононенко: роман про кохання великої надії. *Українська правда. Культура*. 2003. URL : <https://www.pravda.com.ua/articles/2003/11/10/2996398/> (дата звернення: 10.11.2025).

References:

1. Braiko O. Ekzystentsiini problemy kriz pryzmu detektyvnoho zhanru (romany Yevhenii Kononenko) [Existential problems through the prism of the detective genre (novels by Yevheniia Kononenko)]. *Natsionalna akademiia nauk Ukrainy*, 2021. № 1, S. 78–85. URL : <https://nasplib.isofts.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/ac0d5717-40f4-43e8-a25e-79b8f656c94d/content> (data zvernennia: 10.11.2025).

2. Hamolina U. V. Zhanrovo-stylova svoieridnist romaniv Yevhenii Kononenko Imitatsiia i Zrada [Genre and stylistic distinctiveness of Yevheniia Kononenko's novels Imitation and Betrayal] [Mahisterska kvalifikatsiina robota]. DonNU imeni Vasylia Stusa. 2021. URL : <https://jarch.donnu.edu.ua/article/view/9572> (data zvernennia: 10.11.2025).

3. Hamolina U. V., & Solovei O. Ye. Zhanrovyyi mikst i aktualnist problematyky v romani Yevhenii Kononenko Imitatsiia [Genre mix and relevance of issues in Yevheniia Kononenko's novel Imitation]. *Visnyk studentskoho naukovoho tovarystva DonNU imeni Vasylia Stusa*, 2019. (11). S. 91–94. URL : <https://jvestnik-sss.donnu.edu.ua/article/view/7622/7624> (data zvernennia: 10.11.2025).

4. Dubynianska Ya. Yevheniia Kononenko. Imitatsiia chy metafora? Dzerkalo tyzhnia. [Yevheniia Kononenko. Imitation or metaphor?]. ZN.UA. 2002. URL :

https://zn.ua/ukr/SOCIUM/evgeniya_kononenko_imitatsiya_chi_metafora.html (data zvernennia: 10.11.2025).

5. Imitatsiia – retsenziia. Krytyka. URL :
<https://krytyka.com/ua/reviews/imitatsiya> (data zvernennia: 10.11.2025).

6. Novykov, A. O. Khudozhnie osmyslennia kontseptu imitatsiia v odnoimennomu romani Yevhenii Kononenko [Artistic interpretation of the concept “imitation” in the eponymous novel by Yevheniia Kononenko]. Filolohichni nauky: teoriia ta praktyka. 2025. 4 (2). S. 102–110. URL:
https://philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2025/4_2025/part_2/17.pdf (data zvernennia: 10.11.2025).

7. Feministychnyi tryptykh Yevhenii Kononenko v konteksti zahalnoukrainskoi problematyky. Muzeinyi prostir / Eksperiment. 2018. URL :
<https://md-eksperiment.org/post/20170727-feministichnij-triptih-yevgeniyi-kononenko-v-konteksti-zagalnoukrayinskoyi-problematiki> (data zvernennia: 10.11.2025).

8. Khyzhniak I. A. Tvorchist Yevhenii Kononenko kriz pryzmu syntezy mystetstv (na materialy romanu Imitatsiia) [The works of Yevheniia Kononenko through the prism of art synthesis (based on the novel Imitation)]. Visnyk PNPU imeni K. D. Ushynskoho, 2012. spetsvyp., S. 145–151. URL :
<https://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/8930/1/tvorch.pdf> (data zvernennia: 10.11.2025).

9. Shara L. Imitatsiia Yevhenii Kononenko: roman pro kokhannia velykoi nadii [Yevheniia Kononenko’s Imitation: a novel about love and great hope]. Ukrainska pravda. Kultura. 2003. URL :
<https://www.pravda.com.ua/articles/2003/11/10/2996398/> (data zvernennia: 10.11.2025).